

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ
ТВАРИННИЦТВА, СТАНДАРТИЗАЦІЇ ТА БІОТЕХНОЛОГІЇ

Кафедра переробки продукції тваринництва та харчових технологій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Головний проєктор

Дмитро БАБЕНКО

» 04 2023 р

Гарант освітньої програми

Ірина БАНЄВА

» 06 2023 р

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«НУТРИЦІОЛОГІЯ»

Галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
Спеціальність	241 «Готельно-ресторанна справа»
Освітньо-професійна програма	Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 241 «Готельно-ресторанна справа» галузі знань 24 «Сфера обслуговування»
Освітній ступінь	«Бакалавр»
Семестр	4
Форма здобуття освіти	денна
Викладач	Шевчук Наталя Петрівна, ст. викладач, shev4uk.n@mnau.edu.ua

Розглянуто на засіданні кафедри переробки продукції тваринництва та харчових технологій

Протокол № 12 від «15» 05 2023 року.

Завідувач кафедри

Олена ПЕТРОВА

Схвалено науково-методичною комісією факультету технологій виробництва і переробки продукції тваринництва, стандартизації та біотехнології.

Протокол № 10 від «17» 05 2023 року.

Голова науково-методичної комісії

Схвалено на засіданні вченої ради факультету менеджменту.

Протокол № 11 від «15» 05 2023 року.

Голова вченої ради

Олена ШЕБАЇНА

Миколаїв

2023

Нутриціологія. Шевчук І.П.

1. Призначення навчальної дисципліни	Вивчення дисципліни сприяє формуванню знань з основ нутриціології, здорового харчування для різних верств населення, принципів підбору продуктів харчування, які здатні підвищувати захисні властивості організму, забезпечення «гігієни харчування»; використання есенціальних нутрієнтів необхідних організму людини для повноцінного життя; принципів розробки продуктів оздоровчого харчування.	
2. Мета навчальної дисципліни	Формування у здобувачів вищої освіти компетентностей у сфері готельно-ресторанної справи, надання знань щодо основних принципів «гігієни харчування», розуміння аспектів здорового харчування, раціонального поєднання продуктів харчування таким чином, щоб попередити появу захворювань; раціонального використання есенціальних нутрієнтів, здатних підвищувати імунітет, нормалізувати обмінні процеси, сприяти ефективному симбіотичному лікуванню захворювань паралельно з лікарськими засобами.	
3. Компетентності	Загальні компетентності (ЗК): ЗК 03. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності) (СК): СК01. Розуміння предметної області і специфіки професійної діяльності СК 07. Здатність розробляти нові послуги (продукцію) з використанням інноваційних технологій виробництва та обслуговування споживачів. СК 08. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання готельних та ресторанных послуг для різних сегментів споживачів.	
4. Заплановані програмні результати навчальної дисципліни	У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати такі програмні результати навчання: РН 10. Розробляти нові послуги (продукцію), використовуючи сучасні технології виробництва та обслуговування споживачів. РН 16. Виконувати самостійно завдання, розв'язувати задачі і проблеми, застосовувати їх в різних професійних ситуаціях та відповідати за результати своєї діяльності.	
5. Опис навчальної дисципліни	Всього годин/кредитів за навчальним планом, з них: - лекції - практичні заняття - самостійна робота	120год/4,00кред 40 год/1,33кред 20 год/0,67кред 60 год/2,0кред

Календарний план

№ з/п	Найменування тем	Розподіл навчального часу, годин		
		ЛК	ПЗ	СР
1	Мета та завдання дисципліни. Вивчення нутриціології, головні напрямки.	2	-	6
2	Есенціальні нутрієнти. Макро- і мікронутрієнти.	4	2	6
3	Аліментарний статус. Оцінювання аліментарного статусу для різних груп населення.	4	2	6
4	Основні принципи використання нутрієнтів в харчуванні людини. Система харчування.	4	4	6
5	Використання есенціальних нутрієнтів для людей з різними анамнезами клінічних захворювань.	6	2	6
6	Особливості розробки продуктів харчування збагачених есенціальними нутрієнтами.	4	2	6
7	Основні продукти харчування людини. Хімічний склад.	4	2	6
8	Характер змін есенціальних нутрієнтів харчової сировини під час переробки.	4	2	6
9	Лікувально-профілактичне харчування продуктами зі зміненим хімічним складом.	4	2	6
10	Основні системи харчування для формування міцного здоров'я.	4	2	6
Всього		40	20	60
*Примітка. Проведення видів занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу				
6. Порядок та критерії оцінювання	Поточний контроль знань слугує засобом виявлення ступеня сприйняття (засвоєння) навчального матеріалу, це систематична перевірка знань здобувачів вищої освіти викладачем під час занять. Підсумковий контроль з дисципліни являє собою залік здобувачів вищої освіти з метою оцінки їх знань і навиків відповідно до моделі спеціаліста, вміння застосовувати їх у практичній діяльності. Засоби оцінювання успішності навчання: - вибіркове усне, індивідуальне опитування перед початком на практичних заняттях; - тестування здобувачів вищої освіти (відповідно до програми у дисципліні передбачено два тестових контрольних заходи), оцінюються в 3-5 балів, не переписуються, за винятком			

	ситуації, якщо здобував був відсутнім на час проведення тестування із-за поважної причини, або ж, набрав 0 балів - він повинен переписати тестове завдання після повторного вивчення матеріалу не менше ніж на 3 бали; - участь в активних формах обговорення (ділові ігри, дискусії), оцінка активності здобувана вищої освіти у процесі занять, внесених пропозицій, оригінальних рішень, уточнень і визначень, доповнень попередніх відповідей; При оцінюванні індивідуальних завдань увага приділяється вмінню вибирати та використовувати на практиці основні методи кулінарної етнології для розв'язання практичних задач. При оцінюванні результатів самостійної роботи здобувачів враховується ступінь засвоєння основного навчального матеріалу в обов'язку, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, виконання завдань, передбачених програмою, володіння основною та рекомендованою літературою. Підсумковий контроль: залік у вигляді надання письмової відповіді на два теоретичних питання. За всі види робіт впродовж семестру (аналіз ситуацій, тестування, індивідуальне завдання) здобувач може отримати від 36 до 60 балів

Поточний і підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти

№ змістовного модуля	Кількість годин/змістовних кредитів		Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
	ЛК	ПЗ			макс	мінім	макс	мінім
1	20/0,67	10/0,33	Опитування на практичному занятті	5	3	2	15	10
			Тестовий контроль поточний	1	5	3	5	3
			Виконання індивідуального завдання/Участь у заходах неформальної освіти*	1	5	3	5	3
	30/1,0		Оцінювання за програмою самостійної роботи	1	5	2	5	2
Разом за змістовний модуль 1							30	18

2	20/0,67	10/0,33	Опитування на практичному занятті	5	3	2	15	10
			Тестовий контроль поточний	1	5	3	5	3
			Виконання індивідуального завдання/Участь у заходах неформальної освіти*	1	5	3	5	3
	30/1,0	Оцінювання за програмою самостійної роботи	1	5	2	5	2	

Разом за змістовний модуль 2

30 18

Всього

60 36

Залік

40 24

Всього за семестр

100 60

♦Виконання індивідуального завдання за бажанням здобувача може бути зараховане у випадку, коли він прийняв участь у заходах неформальної освіти (за наявності документального підтвердження).

Поточний контроль знань здійснюється шляхом проведення усного опитування за вивченими темами, рішення ситуаційних задач, тестування в Moodle. На практичних заняттях практикується експрес-опитування, виступи здобувачів вищої освіти за складними питаннями, дискусії.

Загальна шкала оцінювання ECTS за результатами курсу

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
64-74	D	
60-63	E	
35 - 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Політика курсу

Ґрунтується на засадах академічної доброчесності та дотримання вимог, які зазначені для здобувача вищої освіти при вивченні навчальної дисципліни. Основні принципи проведення занять:

відкритість до нових та неординарних ідей, толерантність, доброзичлива партнерська атмосфера взаєморозуміння та творчого розвитку;

	- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін; - різні моделі роботи на заняттях, у тому числі робота над вирішенням завдань дає можливість здобувачам вищої освіти якнайширше розкрити свій власний потенціал, навчитись довіряти своїм партнерам, розвинути навички інтелектуальної роботи в команді; - курс передбачає інтенсивне використання мобільних технологій навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти та викладачеві спілкуватись один з одним у будь-який зручний для них час, а для здобувачів вищої освіти, які відсутні на заняттях, отримати необхідну навчальну інформацію та представити виконані завдання; - протягом усього курсу активно розвиваються автономні навички здобувачів вищої освіти, які можуть підготувати додаткову інформацію за темою.
8. Інформаційні джерела	1. Дієтологія : конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Готельно-ресторанна справа» спеціальності 241 - «Готельно- ресторанна справа» денної форми здобуття вищої освіти / уклад. О. М. Савінок. Миколаїв : МНАУ, 2023. 83 с. 2. Вибрані питання нутриціології / Л. Андріюк, О. Зав'ялова, С. Федяєва та ін. - Львів - Дрогобич : Коло, 2015. 118 с. 3. Гастроентерологія: підручник у 2-х томах / За редакцією Харченко Н.В., Бабака О.Я. — 2-е вид., переробл., доповн. - Кіровоград.: Поліум, 2016. - Т. 2. - 432 с. 4. Григоренко А. Методичні рекомендації для лікарів загальної практики - сімейної медицини з приводу консультування пацієнтів щодо основних засад здорового харчування, згідно наказу МОЗ № 16 від 14.01.13 /А. Григоренко. К., 2013.30 с. 5. Дієтологія : підручник / Н.В. Харченко, Г.А. Анохіна, О.Я. Бабак та ін.; за ред.: Н.В. Харченко, Г.А. Анохіної. К.: МЕРИДІАН, 2012. 527 с. 6. Притульська, Н. Товарознавчі засади позиціонування продуктів для ентерального харчування [Текст] / Н. Притульська, Ю. Мотузка // Товари і ринки. - 2014. - № 2. - С. 53-59. 7. Павлоцька Л.Ф., Дуденко Н.В., Євлаш В.В. Фізіологія харчування. Підручник. - Х.: ХДУХТ, Світ книг, 2017, 316 с. 8. Коц С.М., Коц В.П. Основи медичних знань.

- Навчальний посібник. Харків: ХНПУ, 2019. 308 с.
9. Збірник рецептур національних страв та кулінарних виробів: для підприємств громад, харчування всіх форм власності / О. В. Шалимінов та ін. Київ : АСК, 2007. 848 с. URL: <http://book4cook.in.ua/archives/278>
10. Здорове харчування - основа гармонійного розвитку : рекомендаційний покажчик літератури / уклад. О. О. Цокало ; за ред. Д. В. Ткаченко. Миколаїв : МНАУ, 2022. 56 с. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12545>
11. Азаренко Ю. М., Двінських Н. В., Кащенко О. В. Актуальність модернізації виробництва продуктів дитячого харчування. Проблеми та досягнення сучасної біотехнології : матеріали II міжнар. наук.-практ. інтернет- конф., м. Харків, 20 трав. 2022 р. Харків : НФаУ, 2022. С. 47-48. URL: <http://dspace.nuph.edu.ua/handle/123456789/28013>.
12. Аналіз забезпечення систем харчування лікувального призначення збалансованими групами нутрієнтів / О. І. Черевко та ін. Прогресивні техніка та технології харчових виробництв ресторанного господарства і торгівлі. 2013. Вип. 2. С. 106-112. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pt_2013_2_18.
13. Белінська К. О., Фалендиш Н. О. Підвищення харчової цінності продуктів для дитячого харчування з дотриманням вимог нутриціології. Наукові праці Національного університету харчових технологій. 2021. Т. 27. № 2. С. 170-180. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npnukht_2021_27_2_19.
14. Визначення комплексу БАР хлорофіловмісних опочів та розробка паноїсхнологій продуктів для здорового харчування І Р. Павлюк та ін. Прогресивні техніка та технології харчових виробництв ресторанного господарства і торгівлі. 2018. Вип. I. С. 55-78. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pt_2018_17.
15. Гащук О. І., Москалюк О. Є., Чернюшок О. А. Розробка м'ясних геродієтичних продуктів - основа здорового харчування. Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. Гжицького. 2014. Т. 16, № 2 (4). С. 43- 48. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvlnu_2014_16_2\(4\)](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvlnu_2014_16_2(4)) 9

	17. Омельченко З. І., Кисличенко В. С., Новосел О. М. Особливості харчування спортсменів. Механізми розвитку патологічних процесів і хвороб та їхня фармакологічна корекція : матеріали ІІ наук.-практ. конф. з міжнар. участю, м. Харків, 21 листоп. 2019 р. Харків, 2019. С. 269. URL: http://dspace.nuph.edu.ua/handle/123456789/21259.
9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами	Застосовуються електронні варіанти курсу лекцій, практичних занять та індивідуальних завдань, що враховують потреби та індивідуальні можливості (https://moodle.mnau.edu)
10. Доступ до матеріалів навчання	Силабус дисципліни розташований на сайті (https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/tvDPtsb/mn/ro_ist_rozv_zootehnii.pdf). Робоча програма та навчально- методичний комплекс дисципліни розташовані на (https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=1511) з необхідним його накопиченням розташовано на офіційному сайті Миколаївського національного аграрного університету (http://www.mnau.edu.ua/)

Силабус навчальної дисципліни розроблено:

Ст.викладачем кафедри

Наталія ШЕВЧУК

Завідувач кафедри

канд. с.-г. наук, доцент

Олена ПЕТРОВА